

จัดทำโดย

กองวารสาร
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

๒๐๒ อาคารเอก คองคอร์ด ถนนรัชดาภิเษก
เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐
โทรศัพท์ (๐๒) ๖๕๔-๑๒๒๒ ต่อ ๒๐๐๑
โทรสาร (๐๒) ๖๕๔-๑๔๓๗
อินเทอร์เน็ต...เว็บไซต์ข้อมูล
นพดล กันบัว...รวบรวมภาพ

พ.ศ. ๒๕๔๔

ฉบับนี้จัดทำจาก
อนก

คู่มือท่องเที่ยว

อตรดิตถ์

- เทียวเมืองพระยาพิชัย
- ชมวิถีอันสงบงามในเมืองลับแล
- ของกินของฝาก
- ท่องไพรบนเส้นทางสายธรรมชาติ

ตราประจำจังหวัด

รูปพระแท่นศิลาอาสน์

ในพระมณฑปบนเขาซอก

ซึ่งมีตำนานว่าพระพุทธเจ้าทั้ง ๕ พระองค์
เคยมาบำเพ็ญบุญบารมีร่วมกันในอดีตกาล

ใน

กลุ่มเมืองล้านนาตะวันออกอันประกอบ
ไปด้วยจังหวัดพะเยา แพร่ น่าน และอุตรดิตถ์นั้น จังหวัด
อุตรดิตถ์ หรือรู้จักกันมาเนิ่นนานในชื่อของเมืองลับแล
เมืองเก่าแก่ที่เชื่อกันว่ามีภูมิประเทศเร้นลับยากลำบากใน
การเดินทางไปแม้ในปัจจุบัน ทว่าสิ่งเหล่านั้นกลับทำให้
เมืองอุตรดิตถ์ยังคงความเรียบง่ายในวิถีชีวิตและความเก่า
แก่ทางศิลปกรรมผ่านกาลเวลามายาวนาน

นับตั้งแต่ชีวิตประจำวันอันเรียบง่ายที่ยังคงไว้ซึ่ง
สีสันวัฒนธรรม อาหารการกินในท้องถิ่น ตลอดจนวัดวา
อาราม สถานที่เก่าแก่และโบราณวัตถุอันปรากฏตามวัด
ต่างๆในตัวเมือง ที่ยังคงความงามตามทางศิลปกรรมมาแต่
สมัยอยุธยาในเมืองลับแล และด้วยเป็นเมืองที่มีภูมิประเทศ
เป็นเทือกเขาสลับซับซ้อนปกคลุมไปด้วยป่าสักผืนงามอัน
อุดมสมบูรณ์ ตลอดเส้นทางที่ทอดผ่านผืนป่าไปยังสถานที่
ท่องเที่ยวทางธรรมชาติต่างๆจึงมีมุมมองสวยงามแปลกตา
ไปกว่าเส้นทางสายใดๆ และที่สำคัญจังหวัดอุตรดิตถ์เป็น
เมืองแห่งไม้ที่ยังมีต้นสักขนาดใหญ่ที่สุดในโลกหลงเหลือให้
คนไทยได้ชื่นชม เหล่านี้จึงดูราวกับว่าเราสามารถจะย้อน
เวลากลับไปสัมผัสเมืองแห่งนี้ด้วยการเดินทางอันแสน
สะดวกสบายได้ในปัจจุบัน

สารบัญ

เมืองท่าแห่งทิศเหนือ	๓
เที่ยวเมืองพระยาพิชัย	๔
วิถีอันสงบงามในเมืองลับแล	๖
แหล่งแร่เหล็กน้ำพี้	๙
แผนที่จังหวัดอุตรดิตถ์	๑๐
ชมไพรบนเส้นทางสายธรรมชาติ	๑๒
งานประจำปีประเพณีท้องถื่น	๑๖
ของกินของฝาก	๑๗
ที่พักบนเส้นทาง	๑๘
เตรียมตัวเดินทาง	๑๙

อนุสาร อ.ส.ท. จึงจัดทำคู่มือท่องเที่ยว
จังหวัดอุตรดิตถ์ขึ้น เพื่อให้เมืองทั้งงดงามไปด้วยวิถีชีวิต
และธรรมชาติอันบริสุทธิ์เป็นที่รู้จักแก่นักเดินทาง อันจะ
เป็นการส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวสัมผัสกับสถานที่
ซึ่งแปลกใหม่และอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวอันล้ำค่า
ในเมืองล้านนาตะวันออกแห่งนี้ควบคู่กันไปเช่น
เดียวกัน

เมืองท่าแห่งทิศเหนือ

อุตรดิตถ์มีความหมายว่าเมืองท่าแห่งทิศเหนือ
และก่อนจะมาเป็นเมืองท่าสำคัญแต่เดิมอุตรดิตถ์เคย
เป็นเมืองในปกครองของเมืองพิชัย อันเป็นเมืองเก่าแก่
ปรากฏชุมชนอาศัยมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์
จากหลักฐานการขุดพบกลองมโหระทึกที่ตำบลท่าเสา
อำเภอเมืองฯ และพราสาทหินในบริเวณเมืองเก่าเวียง
เจ้าเงาะ อำเภอลับแล อันเป็นเครื่องใช้ในยุคโลหะตอน
ต้น จึงกล่าวได้ว่าเมืองพิชัยมีชุมชนอยู่อาศัยนับตั้งแต่
ยังไม่ปรากฏตัวอักษรใช้ในเมืองไทย

ตามหลักฐานทางโบราณคดีและศิลปจารึก
ในสมัยสุโขทัย เมืองอุตรดิตถ์ได้มีการตั้งเมืองขึ้นหลาย
เมืองด้วยกัน คือ เมืองฝาง หรือเมืองสวางคนูรี ซึ่ง
ปัจจุบันอยู่ในพื้นที่เขตอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ เมืองทุ่งยั้ง
และเวียงเจ้าเงาะในอำเภอลับแล และเมืองตาขุขใน
ท้องที่อำเภอตรอน ต่อมาในสมัยอยุธยา เมืองทุ่งยั้ง
เมืองตาขุข และเมืองฝางคงหมดความสำคัญลงไป
ในพระราชพงศาวดารจึงกล่าวถึงเพียงเมืองพิชัยซึ่งเป็น
หนึ่งใน ๑๖ หัวเมืองในสมัยพระเจ้าอู่ทอง

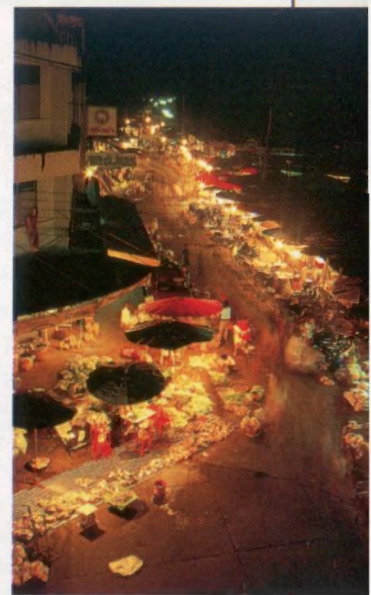
ก่อนปี พ.ศ. ๒๐๓๓ สมัยสมเด็จพระบรมไตร
โลกนาถ เมืองพิชัยซึ่งอยู่ริมแม่น้ำน่านฝั่งตะวันออกเพิ่ง
เริ่มก่อสร้างกำแพงเมือง ในปี พ.ศ. ๒๑๐๖ รัชสมัย
สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ ในพระราชพงศาวดารเรื่อง
ไทยรบพม่าได้กล่าวถึงเมืองพิชัยไว้ว่าเป็นเมืองหน้า
ด่านสำคัญของกรุงศรีอยุธยา ต่อมาเมื่อกรุงศรีอยุธยา
เสียแก่พม่าครั้งที่ ๒ ในปี พ.ศ. ๒๓๑๐ หัวเมืองทั้งปวง
ได้พากันตั้งตัวเป็นใหญ่ เมืองเหนือถูกแบ่งแผ่นดินออกเป็น
๒ ส่วน ด้วยมีเจ้าขึ้นครองเมืองอยู่ ๒ แห่ง ตั้งแต่
เมืองพิษณุโลกลงมาจนถึงเมืองนครสวรรค์นั้นเป็น
อาณาเขตของเจ้าพิษณุโลก ส่วนเหนือเมืองพิษณุโลก
ขึ้นไปจนถึงเมืองน้ำปาดไปจนจดแดนลาวกับแคว
แม่น้ำปากพื้งเป็นอาณาเขตของพระสังฆราชเรณู เจ้า
คณะสงฆ์วัดพระฝาง เมืองสวางคนูรี แต่ยังคงมุ่งหม
ผ้าแดงในเพศสมณะเป็นที่เกรงกลัวนับถือกันมาก คน
ทั้งปวงจึงเรียกว่าเจ้าพระฝาง

ต่อมาเมื่อพระเจ้ากรุงธนบุรีเสด็จเกล็ดกลีย
ราชสมบัติ จึงได้ยกกองทัพขึ้นไปปราบหัวเมืองที่เป็น
อาณาเขตของเจ้าพระฝางทั้งหมด เมืองสวางคนูรีและ
อาณาเขตจึงขึ้นกับกรุงธนบุรีนับแต่นั้นเป็นต้นมา ในปี

พ.ศ. ๒๓๑๖ ช่วงสงครามไทยรบกับพม่า เมืองพิชัยอัน
เป็นหัวเมืองสำคัญมาแต่กรุงศรีอยุธยาได้ตั้งรับกองทัพ
พม่า พระยาพิชัยซึ่งเป็นเจ้าเมืองได้คุมดาบสองมือขับ
ไล่พม่าจนดาบหักคามือและได้ชื่อพระยาพิชัยดาบหัก

ในสมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงรัชกาลที่ ๓ เมือง
พิชัยได้กลายเป็นหัวเมืองสำคัญได้เมืองขึ้นแผ่ขยาย
เขตแดนออกไปถึงเมืองเวียงจันทน์จดแม่น้ำโขง ต้อง
ตรวจตรารักษาการเมืองแพร่และเมืองน่าน ตลอดจน
เมืองหลวงพระบางอันเป็นเมืองหน้าด่าน ขณะเดียวกัน
กับตำบลบางโพธิ์ซึ่งอยู่ติดแม่น้ำน่าน อันเป็น
แม่น้ำสำคัญสายเดียวที่ใช้ติดต่อค้าขายขึ้นมาได้สะดวก
ถึงเมืองเหนือ ด้วยเหตุนี้ขึ้นไปสายน้ำขึ้นเนิน มากมาย
ไปด้วยเกวียน จึงเป็นที่รวมสินค้าจากเมืองหลวงพระ
บาง เมืองแพร่ เมือง
น่าน ตลอดจนแคว้น
สิบสองปันนาก็นำ
สินค้าพื้นเมืองเดินบก
ลงมาจำหน่ายแล้วส่ง
ต่อล่องใต้ไปจนถึง
กรุงเทพฯ

ในปี พ.ศ.
๒๔๓๐ พระบาทสม
เด็จพระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัวทรงเห็นว่าที่
ตำบลบางโพธิ์หรือจุด
จะเจริญต่อไปในภาย
หน้า ด้วยเป็นทำเล
การค้าอย่างดีริม
แม่น้ำน่าน ราษฎรก็
อพยพเข้ามาอาศัยอยู่
มากขึ้นทุกปี จึงโปรด
ให้ตั้งเป็นเมืองอุตร-
ดิตถ์ อันหมายถึง
เมืองท่าแห่งทิศเหนือ และโปรดให้อุตรดิตถ์เป็นเมือง
ขึ้นของเมืองพิชัย ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๔๒ พระบาท
สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้โปรดให้ย้ายศาลา
กลางเมืองพิชัยไปตั้งยังคับบัญชาที่เมืองอุตรดิตถ์
เวลานั้นอุตรดิตถ์ได้กลายเป็นชุมชนขนาดใหญ่กว่า
เมืองพิชัยเสียอีก ปี พ.ศ. ๒๔๕๕ จึงโปรดให้เปลี่ยน
นามเมืองพิชัยเป็นเมืองอุตรดิตถ์เป็นต้นมาจนปัจจุบัน

เที่ยวเมืองพระยาพิชัย

ด้วยเป็นเมืองท่าที่เจริญเติบโตชั่วระยะเวลาเพียงไม่นาน ศิลปะโบราณสถานเก่าแก่จึงมีไม่มากนัก แต่ในเมืองก็ยังเป็นศูนย์รวมแห่งศรัทธาซึ่งพบเห็นได้ตามวัดวาอารามและที่อนุสาวรีย์พระยาพิชัยดาบหัก ขุนศึกคู่บารมีสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชที่เปรียบเสมือนสัญลักษณ์แห่งเมืองอุตรดิตถ์

อนุสาวรีย์พระยาพิชัยดาบหัก ประดิษฐานอยู่หน้าศาลากลางจังหวัด พระยาพิชัย หรือทองดีเกิดในปลายสมัยกรุงศรีอยุธยา ปกครองเมืองพิชัย อันเป็นเมืองเก่าของอุตรดิตถ์ในสมัยกรุงธนบุรี เป็นนักสู้มาแต่เยาว์ ในเวลาต่อมาได้เป็นขุนศึกคู่บารมีสมเด็จพระเจ้าตากสินฯ ออกศึกกอบกู้บ้านเมืองจนดาบหักในมือ จนเป็นที่เลื่องลือในความเด็ดเดี่ยวกล้าหาญ ชาวเมืองจึงร่วมกับกรมศิลปากรหล่ออนุสาวรีย์ของท่าน และทำพิธีเปิดในวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๒ ด้วยพระยาพิชัยขึ้นชอบเพลงมวยและเพลงดาบ จะพบว่าผู้คนที่มากราบไหว้ขอพรได้สำเร็จตามที่หวังจะมีการชกมวย หรือรำดาบเป็นการสักการะ

พิพิธภัณฑ์พระยาพิชัย อาคารด้านขวามือของอนุสาวรีย์พระยาพิชัย ในอาคารจัดแสดงประวัติของพระยาพิชัย ประวัติการสู้รบ แบบจำลองสนามรบ และวิถีชีวิตในสมัยอยุธยาตอนปลาย เครื่องใช้สมัยโบราณ ตลอดจนอาวุธประเภทต่างๆของพระยาพิชัย

พิพิธภัณฑ์ดาบเหล็กน้ำพี้ที่ใหญ่ที่สุดในโลก

โลก ในอาคารด้านซ้ายมือของอนุสาวรีย์พระยาพิชัย เป็นแหล่งรวบรวมเรื่องราวของเหล็กน้ำพี้ อาวุธโบราณ เครื่องใช้สมัยต่างๆ ตลอดจนเครื่องรางของขลังที่ทำจากเหล็กน้ำพี้ และยังเป็นทีเก็บรักษาดาบเหล็กน้ำพี้ขนาดใหญ่ที่สุดในโลก โดยให้เหล็กน้ำพี้กว่า ๕๕๐๙ กิโลกรัมในการสร้าง ดาบดาบทำด้วยไม้ประดู่ ผึงลวดลายมุก หุ้มปลอกเงินสลักลาย

หอวัฒนธรรมจังหวัดอุตรดิตถ์ อยู่ใกล้กับจวนผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นศูนย์รวมโบราณวัตถุสำคัญของเมืองอุตรดิตถ์ เหมาะแก่การศึกษาค้นคว้า และเป็นหลักฐานอ้างอิงทางประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุชิ้นสำคัญคือ “ยานมาศ” หรือคานหามไม้แกะสลักฝีมือช่างสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย นอกจากนี้ยังมี

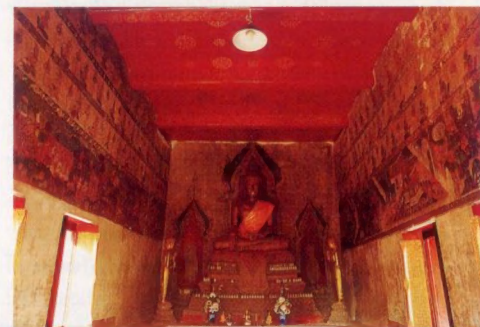
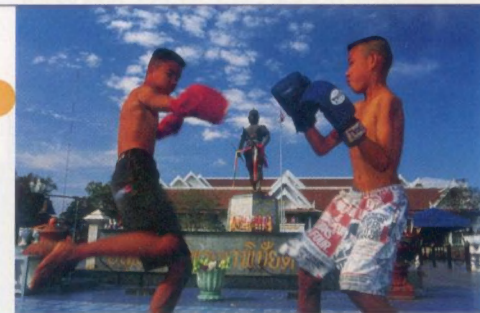

ลายผ้าขึ้นดินจกตงามให้ชมอีกหลายลวดลาย

วัดท่าถนน เดิมชื่อวัดวังเตาหม้อ อยู่ตรงข้ามสถานีรถไฟอุตรดิตถ์ ถนนเกษมราษฎร์ ประดิษฐานหลวงพ่อบุญ พระพุทธรูปเชียงแสนสิ่ง ๑ หล่อด้วยทองสัมฤทธิ์ทั้งองค์ แต่เดิมประดิษฐานที่วัดร้างในตำบลไผ่ล้อม อำเภอลับแล เจ้าอาวาสวัดหมอนไม้ไปพบจึงอัญเชิญมาประดิษฐานที่วัดวังเตาหม้อ ด้วยพระพุทธรูปลักษณะนั่งขัดสมาธิเพชร จึงเป็นที่รู้จักและเรียกกันทั่วไปว่าหลวงพ่อบุญ ในช่วงสมัย ร.ศ. ๑๑๙ รัชกาลที่ ๕ ได้โปรดให้อัญเชิญไปประดิษฐานที่วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม กรุงเทพฯ จนถึง ร.ศ. ๑๒๙ หลวงนฤนาถเสริจึงอัญเชิญกลับมาตั้งวัดท่าถนน และในบริเวณวัดมีอาคารศิลปะแบบตะวันตก สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๔ เป็นโรงเรียนปริยัติธรรมและภาษาบาลีของสามเณรในเมือง มีลักษณะสถาปัตยกรรมสวยงาม

วัดธรรมาธิปไตย อยู่ใกล้สี่แยกจุดตัดถนนอินใจมีกับถนนสำราญริน ในอาคารธรรมสภาเก็บรักษานานประติมากรรมพระผาง ซึ่งแต่เดิมอยู่วัดพระผาง แต่เนื่องจากวิหารชำรุดทรุดโทรมมาก เจ้าคณะสงฆ์จังหวัดอุตรดิตถ์จึงได้ขออนุญาตกรมศิลปากรนำมาเก็บรักษาไว้ที่อาคารธรรมสภาตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๔ บานประตูคู่นี้แกะสลักในสมัยอยุธยา แต่ละบานขนาดกว้าง ๒.๒ เมตร สูง ๕.๓ เมตร และหนาถึง ๑๖ เซนติเมตร ทำจากไม้ปูลู แกะสลักเป็นลายกนกก้านขด ลายพุ่มทรวงข้าว빈ธุ์ บานละ ๗ พุ่ม ระหว่างพุ่มทรวงข้าว빈ธุ์มีกนกใบเทศขนานสองข้าง ขวามือด้านบนมีอกเลาประตูปู่ตรงกลาง แกะสลักเป็นลายเทพพนม ตอนบนอกเลา ๔ องค์ ตอนล่างอกเลา ๔ องค์ กล่าวกันว่าตงามเป็นที่สองรองจากประตูวิหารวัดสุทัศน์ในกรุงเทพฯ

วัดกลาง อยู่ถนนเจริญธรรม อุโบสถหลังเก่าประดับประดาไปด้วยลวดลายปูนปั้นตงาม ภายในมีจิตรกรรมฝาผนังภาพพระเวสสันดรชาดกและเทพชุมนุม วาดขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ ปัจจุบันยังคงสมบูรณ์ตงามเป็นอย่างดี บนศาลาไม้ยกพื้นอันเป็นศาลาเก่าแก่ของวัด รายล้อมด้วยกุฏิซึ่งมีขนาดตงกันมีของป่าและเขาสัตว์โบราณประดับตามฝาไม้

วิถีอันสงบงามในเมืองลับแล

วิถีแห่งผู้คนในเมืองลับแลดูเหมือนจะลึกลับ ซ่อนเร้นมาแต่ครั้งโบราณ จากตำนานเก่าแก่ครั้งสมัย พระพุทธเจ้าเสด็จมาประทับยังหมู่บ้านแห่งหนึ่งซึ่งต่อมาคือเมืองทุ่งยั้ง พระองค์ได้แลไปยังที่ตั้งของเมืองลับแล แต่ปรากฏว่าไม่บังเป็นที่ลึกลับ ซึ่งต่อมาได้พากันเรียกว่า เมืองลับแล บางตำนานก็กล่าวถึงเมืองแม่ข่าย ที่ว่ากันว่าชายใดล่วงผ่านเข้าไปจะไม่ได้กลับออกมาอีกเลย

ส่วนตำนานการสร้างบ้านแปลงเมืองกล่าวไว้ว่าชาวลับแลอพยพโยกย้ายมาเมื่อประมาณพุทธศักราช ๑๕๐๐ สมัยอาณาจักรโยนกนคร มีราชธานีที่ปัจจุบันคืออำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียง

ราย ผู้คนอพยพหนีภัยสงคราม และโรคภัยภายใต้การนำของ ทนทานคำลือและทนทานคำแสน ตามความเชื่อที่ว่าทางทิศใต้มีภูมิประเทศสวยงามและอุดมสมบูรณ์ไปด้วยแหล่งอาหารการกิน จนมาพบหมู่บ้านลับแลจึงได้ลงหลักปักฐานตั้งบ้านเมืองขึ้น และต่อมาได้สร้างวัดเก่าแก่จุลศักราชขึ้นเป็นวัดแห่งแรกในเมืองลับแล ปัจจุบันคือวัดใหม่ในตำบลฝ่ายหลวง

ตามหลักฐานทาง

ประวัติศาสตร์ ในพงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขาได้กล่าวว่าสมัยกรุงธนบุรีพม่าเคยยกทัพมาตีเมืองลับแลได้ในปี พ.ศ. ๒๓๑๕ จึงแสดงว่าลับแลคงเป็นเมืองมาตั้งแต่สมัยอยุธยา ก็เป็นได้ และในสมัยรัตนโกสินทร์ รัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้โปรดให้ตั้งเมืองอุตรดิตถ์เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๐ ให้เป็นเมืองขึ้นของเมืองพิษณุ และในสมัยนั้นลับแลก็เป็นเมืองขึ้นของเมืองพิษณุด้วย เมืองลับแลได้เปลี่ยนชื่อมาเป็นอำเภอยางกระโดนเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๔ ต่อมาภายหลังก็กลับไปใช้ชื่อเมืองลับแลจนถึงปัจจุบัน

ตามตำนานที่ว่าลับแลเป็นเมืองลึกลับ คงไม่ต่างไปจากพระราชหัตถเลขาเมื่อครั้งพระ

บาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จเมืองลับแลเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๔๔ และพระนิพนธ์ในสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพที่กล่าวไว้ว่า "ข้อที่ว่าถ้ำคนต่างเมืองไปถึงเมืองลับแลมักหลงทาง กลับออกมาไม่ได้นั้นคงเป็นความจริง เพราะทำเลที่เมืองอยู่ระหว่างเขา มีที่เนินกับที่ต่ำสลับกันไปทุกด้าน ดังกล่าว จะเดินไปทิศไหนก็ผ่านทุ่งนา พันธุ์นาที่เป็นบ้านและเรือนสวนที่ชายเขาอันเป็นป่าดง ถ้าเดินเลียบเขาก็เป็นสวนและถ้ำถึงบ้านและทุ่งนาอีกทางหนึ่ง ถ้าขึ้นเดินไปเรื่อยก็จะเลยเข้าป่าดง ไม่มีที่สิ้นสุด"

ด้วยภูมิประเทศลึกลับซับซ้อนดังกล่าว ลับแลจึงยังเป็นเมืองที่ซ่อนเร้นวิถีชีวิตอันเรียบง่าย ไร่นาและสวนผลไม้ที่ปลูกท่ามกลางป่าไม้บนภูเขา วัดวาอารามที่ยังคงงดงามและเต็มไปด้วยสีสันในวันเทศกาล อาหารการกินและผลิตภัณฑ์พื้นเมืองยังคงไว้ซึ่งความเป็นเมืองลึกลับมาแต่ครั้งโบราณ แม้ว่าอยู่ห่างไกลจากตัวเมืองเพียง ๘ กิโลเมตรก็ตาม

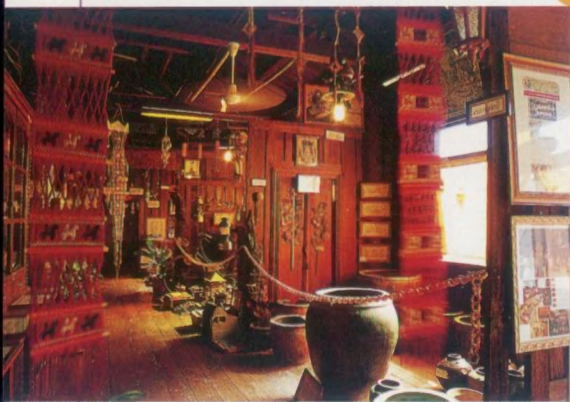
จากอำเภอเมืองฯ มาตามทางหลวงหมายเลข ๑๐๒ ประมาณ ๓ กิโลเมตร เลี้ยวขวาเข้าทางหลวงหมายเลข ๑๐๑ อีกประมาณ ๖ กิโลเมตร ในเมืองลับแลส่วนใหญ่เป็นอาคารไม้ห้องแถว พันธ์ตลาดจะเป็นเนินเขา ซึ่งเป็นสวนยางและสวนผลไม้หลายชนิด สองฟากถนนร่มรื่นไปด้วยไม้ขนาดใหญ่ เพราะตั้งแต่สมัยโบราณมีการห้ามตัดต้นไม้ตลอดสองข้างทาง สถานที่น่าเที่ยวชม ได้แก่

อนุสาวรีย์พระศรีพนมมาศ อยู่ตรงสี่แยกตลาดลับแล พระศรีพนมมาศเป็นผู้นำชุมชนที่ชาวลับแลให้ความนับถือศรัทธา ด้วยเป็นบุคคลที่รักในท้องถิ่น จึงพัฒนาเมืองลับแลมาโดยตลอด เดิมชื่อทองอิน เป็นนายอากรสุราเชื้อสายจีน แต่ด้วยความรักในท้องถิ่นจึงพัฒนาเมืองลับแลมาโดยตลอด ในสมัยรัชกาลที่ ๕ ได้รับบรรดาศักดิ์เป็นขุนพิศาลจีนกิจ และต่อมาเลื่อนเป็นพระศรีพนมมาศ

อนุสาวรีย์เจ้าฟ้าสามกุมาร ตั้งอยู่บ้านท้องลับแล ตำบลฝ่ายหลวง จากอำเภอลับแลใช้ทางหลวงหมายเลข ๑๐๓ เป็นอนุสาวรีย์ของเจ้าผู้ครองเมืองลับแลคนแรก ปกครองเมืองลับแลมาตั้งแต่ พ.ศ. ๑๕๑๓ และได้สร้างวังขึ้นที่บริเวณวัดป่าแก้วเรไร ปัจจุบันคือวัดเจติยคีรีวิหาร ซึ่งยังมีซากคูเวียงปรากฏอยู่ บนเนินเขาด้านหลังอนุสาวรีย์มีทางขึ้นไปยังจุดชมวิว มองเห็นภูมิประเทศของเมืองลับแลได้กว้างไกล

วัดพระบรมธาตุทุ่งยั้ง บ้านทุ่งยั้ง ตำบลทุ่งยั้ง จากตัวเมืองอุตรดิตถ์มาตามทางหลวงหมายเลข ๑๐๒ ประมาณ ๓ กิโลเมตร จะมองเห็นวัดอยู่ทางซ้ายมือ วัดนี้เป็นวัดเก่าแก่อยู่ติดถนนบรมมาสน์ ใกล้กับวัดพระยืนพุทธบาทขุศลและวัดพระแท่นศิลาอาสน์ เดิมชื่อ "วัดมหาธาตุ" ภายในวัดมีพระบรมธาตุทุ่งยั้งซึ่งเก่าแก่มากร บรจุพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้า องค์พระธาตุเป็นเจดีย์ทรงลังกาทรงกลม ฐานเป็นรูปสี่เหลี่ยม ๓ ชั้น ฐานล่างมีเจดีย์องค์เล็ก ๆ เป็นบริวารอยู่ ๔ มุม ฐานชั้นที่สามมีซุ้มคูหา ๔ ด้าน สันนิษฐานว่าบูรณะขึ้นภายหลัง ไทรศัพท (๐๕๕) ๔๑-๒๗๙๓

วัดพระแท่นศิลาอาสน์ บ้านพระแท่น ตำบลทุ่งยั้ง ห่างจากตัวเมืองประมาณ ๑๔ กิโลเมตร อยู่เลยวัดพระยืนไปเล็กน้อย พระแท่นศิลาอาสน์เป็นศิลาแลงรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง ๘ ฟุต สูง ๓ นิ้ว ประดับลายกลีบบัว ฐานพุทธบัลลังก์สันนิษฐานว่าสร้างในสมัยกรุงสุโขทัย แต่ไม่ปรากฏนามของผู้สร้าง ในปี พ.ศ. ๒๔๕๑ ไฟป่าได้ไหม้พระมณฑปและวิหารจนเสียหายเหลือเพียงศิลาแลง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ได้โปรดให้ปฏิสังขรณ์ขึ้นใหม่

พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น อยู่ในวัดพระแท่นศิลาอาสน์ ในศาลาการเปรียญเก่าตกแต่งแบบล้านนาก่อตั้งโดยพระเฉลิมศิลป์ ขยปลาโล ด้านหน้าประดับประดาไปด้วยไม้ดอกและสวนสมุนไพร ชั้นล่างจำหน่ายของที่ระลึกและสมุนไพรของชาวบ้านละแวกใกล้เคียง ส่วนด้านบนเป็นพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน จัดแสดงเครื่องมือปั้นและทอผ้าฝ้าย เครื่องจักสานและเครื่องใช้สมัยโบราณ สมุนไพรและเครื่องมือปรุงสมุนไพรสมัยโบราณ เครื่องพิมพ์ดีดและจักรยานสมัยเก่าหม้อและกลองโบราณ เครื่องปั้นดินเผา หม้อและไห ศิลปะจีน จัดแสดงเป็นหมวดหมู่ ตลอดจนธรรมาสน์เก่าแก่ พระพุทธรูปไม้และพระพุทธรูปหินใจอันเป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของชาวบ้าน เปิดให้เข้าชมเวลา

๐๘.๐๐-๑๗.๐๐ นาฬิกา โทรศัพท (๐๕๕) ๔๔-๒๐๘๒
วัดพระยืนพุทธบาทธาตุ อยู่ห่างจากวัดพระบรมธาตุทุ่งยั้งตามทางหลวงหมายเลข ๑๐๒ ประมาณ ๕๐๐ เมตร วัดอยู่ทางซ้ายมือของถนนใกล้ทางแยกภายในมีมณฑปศิลปะแบบเชียงแสนครอบรอยพระพุทธรูปคู่ประทับยืนบนฐานดอกบัวสูงประมาณ ๑.๕ เมตร ที่วัดพระยืนพุทธบาทธาตุนี้ยังมีพระพุทธรูปหล่อด้วยสัมฤทธิ์ปางมารวิชัยขนาดหน้าตักกว้าง ๕๕ นิ้ว สูง ๖๖ นิ้ว เป็นพระพุทธรูปศิลปะสุโขทัย เรียกว่า "หลวงพ่อพุทธรังสี" เดิมประดิษฐานอยู่ในมณฑปมีปูนพอกหุ้มไว้ทั้งองค์ ต่อมาได้แกะเอาปูนออกและนำไปประดิษฐานไว้ในพระอุโบสถที่สร้างใหม่

นิมิตกัญญ์ทุ่งกัญญ์

วัดดอนสัก อยู่ที่บ้านต้นม่วง ตำบลบ้านฝาย ห่างจากที่ว่าการอำเภอประมาณ ๑ กิโลเมตร ที่ชื่อวัดดอนสักเพราะตั้งอยู่บนเนินดินที่แต่เดิมมีต้นสักขึ้นอยู่มากมาย เชื่อว่าสร้างขึ้นในสมัยอยุธยาตอนปลาย เคยถูกไฟไหม้มาครั้งหนึ่ง ทำให้โบราณวัตถุเสียหายไปเป็นอันมาก เหลือตัววิหารซึ่งสร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยา สร้างหันหน้าไปทางทิศตะวันออก หลังคามุงกระเบื้องดินเผาลดหลั่นลงมาเป็น ๓ ชั้น ด้านนอกส่วนหน้าบันประดับด้วยไม้แกะสลักลวดลาย บานประตูไม้สลักลายอ่อนช้อยงดงาม ด้านหน้า ๑ บาน ด้านหลัง ๒ บาน ประตูด้านหน้ากว้าง ๑.๔ เมตร สูง ๔.๔ เมตร ทำด้วยไม้ประดู่สลักลวดลายกนกเป็นรูปหงส์และรูปนกนกกันขดไขว้ลายเทพพนมและภาพยักษ์ คันทวยเชิงชายก็สลักไม้เป็นรูปพญานาคงดงามเช่นกัน เสาแปดเหลี่ยมก่ออิฐฉาบปูน บัวหัวเสาเป็นบัวดอกกลีบซ้อน บนฝาผนังด้านในและผิวเสามีภาพเรื่องชาดกต่างๆ แต่ค่อนข้างลบเลือน มีธรรมาสน์เก่าแก่สลักลายติดกระจงสีดงาม และเคยมีพระพุทธรูป ๒ องค์ ซึ่งปัจจุบันถูกโจรกรรมสูญหายนำเสียดายเป็นอย่างยิ่ง

น้ำตกแม่พูล อยู่ที่บ้านต้นเกลือ จากอำเภอให้ทางหลวงหมายเลข ๑๐๔๓ อีกประมาณ ๑๒ กิโลเมตร เป็นน้ำตกที่เกิดจากการตกต่งธารน้ำไหลลักษณะเป็นฝายน้ำล้นเป็นชั้นๆ รายรอบด้วยสวนผลไม้ บริเวณน้ำตกร่มรื่นน่าพักผ่อน มีร้านอาหารให้บริการหลายร้าน

บ้านนาทะเล ในหมู่บ้านมีตลาดเช้าเล็กๆ ซึ่งชาวบ้านจะนำของกินพื้นบ้านมาวางขายตามสองข้างทางระยะสั้นๆ บางทีจะมีของป่าแปลกๆ มาวางขาย ติดตลาดตั้งแต่เช้าและจะวายไปในไม่กี่ชั่วโมง

แหล่งแร่เหล็กน้ำพี้

เอกลักษณ์ที่มีชื่อเสียงโดดเด่นอีกอย่างหนึ่งของอุตรดิตถ์คือเป็นเมืองแร่เหล็กน้ำพี้ขึ้นดีหาได้แห่งเดียวที่ในเมืองไทย ด้วยเป็นแร่ที่นอกจากจะมีคุณภาพดี นำมาดีเป็นมิดก็ได้มีดคมกริบอย่างยากจะหาเหล็กใดทัดเทียม ยังเป็นแร่ที่เชื่อกันว่ามีอำนาจศักดิ์สิทธิ์ แม้แต่ในตำราพิชัยสงครามยังกล่าวไว้ว่าเหล็กน้ำพี้เป็นสุดยอดแห่งโลหะมหัศจรรย์ มีอาถรรพ์ร้ายลับและมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์สิงสถิตอยู่ในทุกอนุของเนื้อเหล็ก เป็นแร่ที่ล้าอาถรรพ์ได้นานับการ สามารถป้องกันภูติผีปิศาจและคุณไสย ตลอดจนเป็นวัตถุมงคลเมตตามหานิยมมาแต่ครั้งโบราณกาล

ตามตำนานต่างๆ ที่เกี่ยวกับบรรพบุรุษของไทย ล้วนกล่าวถึงเหล็กน้ำพี้ในฐานะอาวุธคู่กายของเหล่านักรบมาทุกยุคทุกสมัย ดังเช่นดาบฟ้าฟื้นของขุนแผน ขุนศึกของพระพันวษา ซึ่งปัจจุบันเก็บรักษาที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร พระแสงขจัดของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชที่ทรงใช้กระทำยุทธหัตถีกับพระมหาอุปราชา มีดาบปล้ำอาถรรพ์ของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช และในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จด้วยราชสมบัติ หลวงจรรยาษฎ์เจริญ นายอำเภอตรอนในสมัยนั้นได้นำเหล็กน้ำพี้มอบให้พระยาวิเศษไชยชาญ ข้าหลวงประจำจังหวัดอุตรดิตถ์ นำพระแสงดาบทูลเกล้าฯ ถวายเป็นพระแสงศาสตราวุธหรือแม้แต่พระยาพิชัย ขุนศึกผู้กล้าแห่งเมืองอุตรดิตถ์ก็ได้ใช้ดาบเหล็กน้ำพี้ชื่อ "นันทการุ" ในการรบกับบ้านเมืองเช่นกัน

พิพิธภัณฑสถานแร่เหล็กน้ำพี้ อยู่บริเวณบ่อเหล็กน้ำพี้ บ้านน้ำพี้ อำเภอทองแสนขัน จากอำเภอเมืองฯ มาตามทางหลวงหมายเลข ๑๑ แยกเข้าทางหลวงหมายเลข ๑๒๕๕ มายังอำเภอทองแสนขัน จากนั้นแยกขวาเข้าวัดน้ำพี้แล้วตรงไปอีก ๓ กิโลเมตร สองข้างทางชาวบ้านจะนำเครื่องราง มีด ดาบ ที่ทำจากเหล็กน้ำพี้และไม้กวาดต้องงมมาวางจำหน่ายริมถนน

บริเวณพิพิธภัณฑสถานตั้งอยู่บนเนินดิน มีบ่อเหล็กน้ำพี้ที่ขุดไปทำเป็นศาลาราว รวมถึงเครื่องรางของขลัง หลงเหลือให้เห็นชัดเจนคือบ่อพระแสงและบ่อพระขรรค์ ซึ่งปัจจุบันส่วนใหญ่ใช้ทำพระแสงดาบสำหรับพระมหากษัตริย์เท่านั้น ในบริเวณมีศาลเจ้าพ่อเหล็กน้ำพี้ อาคารพิพิธภัณฑสถานจัดแสดงหุ่นจำลองในการนำเหล็กน้ำพี้มาทำเป็นศาสตราวุธในแต่ละขั้นตอน ตั้งแต่การขุดหาเหล็กน้ำพี้ นำไปเผา ดึงเหล็กขึ้นรูปจนมาเป็นอาวุธ ส่วนบริเวณโดยรอบตกแต่งด้วยไม้ดอกไม้ประดับ มีร้านขายของที่ระลึกและเครื่องรางที่ทำจากเหล็กน้ำพี้ รวมถึงร้านขายของว่างและน้ำดื่มไว้บริการ

ชมไพรบนเส้นทางสายธรรมชาติ

ด้วยเป็นเมืองที่อุดมไปด้วยป่าไม้ โดยเฉพาะไม้สักที่มีไม่น้อยไปกว่าจังหวัดใกล้เคียงอย่างเช่นจังหวัดแพร่และจังหวัดลำปาง บนเส้นทางที่มุ่งสู่จังหวัดอุตรดิตถ์และอำเภอต่าง ๆ จึงเต็มไปด้วยป่าสักและป่าเต็งรัง ซึ่งจะยังคงงามในยามผลัดใบเมื่อเข้าสู่ฤดูหนาว ท่ามกลางสภาพภูมิประเทศอันแปลกตาบนเส้นทางคดโค้งขึ้นลงภูเขา ขณะเดียวกันที่ปลายทางยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามตามธรรมชาติ ซึ่งบางแห่งกล่าวได้ว่ามีเพียงแห่งเดียวในโลก

บนเส้นทางหมายเลข ๑๐๔๗

วนอุทยานต้นสักใหญ่ จากอำเภอเมืองฯ ถึงสามแยกบ้านป่าขนุนมาตามเส้นทางหมายเลข ๑๐๔๗ สองข้างทางเป็นป่าเต็งรังและป่าสัก ซึ่งถ้าเป็นช่วงฤดูหนาวพื้นป่าจะเริ่มเปลี่ยนสีงดงามมาก ผ่านทางเข้าอุทยานแห่งชาติคลองตรอน ถึงวนอุทยานต้นสักใหญ่ รวมระยะทาง ๕๓ กิโลเมตร

เนื่องจากบริเวณวนอุทยานต้นสักใหญ่ยังคงเป็นป่าสักที่มีความสมบูรณ์และในปี พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้มีการค้นพบต้นสักขนาดใหญ่ ต่อมาจึงได้จัดตั้งเป็นวนอุทยานเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๑ ในพื้นที่ประมาณ ๑,๐๐๐ ไร่ และขยายพื้นที่เพิ่มเติมเป็น ๒๒,๐๐๐ ไร่ในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ปัจจุบันต้นสักใหญ่ได้รับการพิสูจน์แล้วว่า เป็นต้นสักขนาดใหญ่ที่สุดในโลก สูง ๓๗ เมตร วัดรอบลำต้นได้กว่า ๑๐ เมตร มีอายุกว่า ๑,๕๐๐ ปีมาแล้ว แต่เดิมป่าสักผืนนี้ผ่านสัมปทานทำไม้มาแล้ว จะเห็นว่ามีต้นไม้สักต้นขนาดเดียวกันใกล้เคียงกัน ต้นสักใหญ่บริเวณใกล้เคียงมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว อาคารนิทรรศการเกี่ยวกับระบบนิเวศของป่าไม้สัก ป้ายสื่อความหมายนำอ่านตามจุดย่อยต่างๆ ศาลาพักผ่อนริมน้ำอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กท่ามกลางป่าสักอันร่มรื่น บริเวณใกล้เคียงยังจัดเป็นเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ เหมาะอย่างยิ่งสำหรับพักผ่อนหย่อนใจบนเส้นทางและศึกษาสภาพป่าไม้สักที่หาได้ยากยิ่งในปัจจุบัน

เที่ยวกลับถนนจะตัดผ่านป่าสักแล้วอ้อมกลับมายังเส้นทางเดิม จากนั้นสามารถใช้ทางเดินนั้นเดินทางต่อไปยังเขื่อนสิริกิติ์และท่าปลาได้โดยสะดวก

เส้นทางหมายเลข ๑๐๔๕

จากอำเภอเมืองฯ มาตามทางหลวงหมายเลข ๑๐๔๕ ถ้ามาจากวนอุทยานต้นสักใหญ่ให้เลี้ยวซ้ายตรง

ซ้ายามบริการสักใหญ่เข้าทางหลวงหมายเลข ๑๑๔๖ ซึ่งจะตัดผ่านทางหลวงหมายเลข ๑๐๔๕ สองข้างทางเป็นป่าเต็งรังและป่าสักงดงามเช่นกัน

บ้านท่าเรือ จากสามแยกอำเภوتاปลาแยกซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข ๑๑๔๖ จากนั้นแยกซ้ายเข้าเส้นทางหมายเลข ๑๑๖๓ (รพช.) ประมาณ ๖ กิโลเมตร แล้วแยกขวาใช้เส้นทางหมายเลข ๑๓๔๑ (รพช.) อีก ๔ กิโลเมตร จะมีทางแยกไปเขื่อนดินตรงไปจะเป็นบ้านท่าเรือ ชุมชนริมอ่างเก็บน้ำเขื่อนสิริกิติ์ มีที่จอดรถ ร้านขายของที่ระลึก ของฝากจำพวกปลาแห้ง ปลากรอบ มีแพบริการอาหารที่ทำจากปลาหลากหลายชนิด เรือเครื่องและแพบริการล่องชมเกาะแก่งในทะเลสาบแบบไป-กลับและนอนค้างแรมตามเกาะใหญ่น้อยเป็นที่ผูกแพของชาวบ้านที่เลี้ยงปลาในกระชังและยึดอาชีพหาปลา นอกจากบรรยากาศเย็นสบายและมุมมองที่เปิดโล่งยังสามารถชมวิถีชีวิต

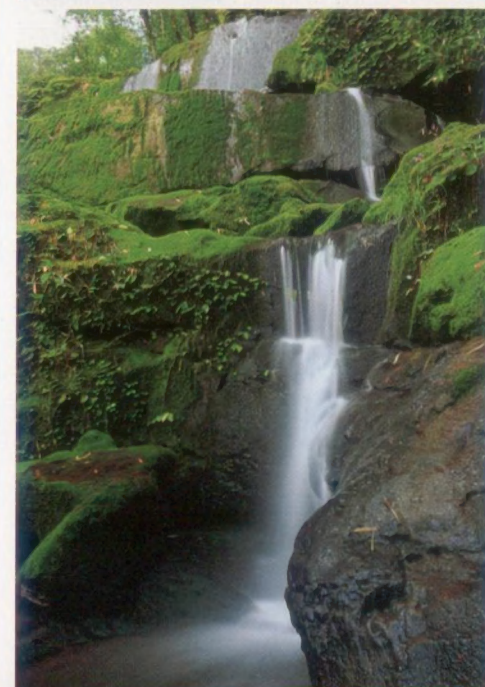

ชาวแพอันแสนเรียบง่ายได้อย่างเพลิดเพลิน

เขื่อนสิริกิติ์ จากอำเภอเมืองฯ มาตามทางหลวงหมายเลข ๑๐๔๕ ถึงตัวเขื่อนรวมระยะทาง ๕๘ กิโลเมตร ก่อสร้างโดยกรมชลประทานเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๖ เสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นเขื่อนดินขนาดใหญ่ สร้างปิดกั้นลำน้ำน่านบริเวณตำบลผาเลือด อำเภอท่าปลา สูง ๑๑๓.๖ เมตร ยาว ๘๑๐ เมตร กว้าง ๑๒ เมตร มีความจุเป็นอันดับสามรองจากเขื่อนศรีนครินทร์และเขื่อนภูมิพล บริเวณสันเขื่อนตกแต่งด้วยสวนหย่อมประดับไปด้วยไม้ดอกสวยงาม ลานอเนกประสงค์และลานสุขภาพ ด้วยทิวทัศน์ที่แปลกตาและอากาศเย็นสบายจึงเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวทั่วไป ในอ่างเก็บน้ำมีเรือบริการล่องชมทะเลสาบเหนือเขื่อนและร้านอาหารไว้บริการ นอกจากนี้แผนกประชาสัมพันธ์เขื่อนสิริกิติ์มีจัดเดินป่าเชิงอนุรักษ์บริเวณเขื่อนสำหรับนักท่องเที่ยวทั่วไป

อุทยานแห่งชาติลำน้ำน่าน ผืนป่าต้นน้ำของเขื่อนสิริกิติ์ ประกาศจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๑ ครอบคลุมพื้นที่กว่า ๒๔,๔๖๘ ไร่ในเขตจังหวัดแพร่ น่าน และอุตรดิตถ์ จุดสูงสุดคือยอดภูผาพ่อ สูง ๑,๓๕๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ด้วยมีสภาพเป็นเทือกเขาสูงชันเขยิบยาวจึงมีอากาศหนาวเย็นตลอดปี ในพื้นที่อุดมไปด้วยไม้สักและป่าเต็งรังซึ่งจะผลัดใบเปลี่ยนสีงดงามเมื่อเข้าสู่ฤดูหนาว ในอุทยานฯ มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจได้แก่

น้ำตกเซียงทอง เป็นน้ำตกขนาดเล็กสวยงาม มีน้ำไหลตลอดทั้งปี อยู่บริเวณป่าต้นน้ำทางด้านตำบลซ้อแซ อำเภอเมืองฯ จังหวัดแพร่

แก่นางพญา

ลักษณะเป็นเกาะแก่งลดหลั่นขวางกั้นลำน้ำนางพญา ท่ามกลางสภาพป่าสวยงามตามธรรมชาติ

เฟิร์นยักษ์ หรือเฟิร์นต้น พบขึ้นอยู่ในหุบเขาที่มีอากาศชื้น ในเมืองไทยพบเพียง ๗ ชนิด แต่ละต้นจะมีความสูงตั้งแต่ ๒-๕ เมตร

จุดชมวิว บนเส้นทางสายป่าแดง-น้ำกราย-นางพญา ตัดผ่านป่าเต็งรังและป่าดงดิบบนเขาสูง จึงมีโอกาสพบพรรณไม้ป่าสวยงามและจุดชมทิวทัศน์ได้กว้างไกล

ภูพญาพ่อ ยอดเขาสูงสุดของอุทยานฯ เป็นจุดแบ่งเขตจังหวัดแพร่กับจังหวัดอุตรดิตถ์ บนยอดเขามีอากาศหนาวเย็น มองเห็นทิวทัศน์ของผืนป่าในอุทยานฯ และเขื่อนสิริกิติ์ได้กว้างไกลสุดสายตา

การเดินทาง จากอำเภอเมืองฯ มาตามทางหลวงหมายเลข ๑๐๕๕ ผ่านสามแยกร่มจิต ถึงหมู่บ้านร่วมเจริญแล้วแยกซ้ายมืออีกประมาณ ๔ กิโลเมตรจะถึงที่ทำการอุทยานฯ

เส้นทางหมายเลข ๑๒๖๘

นอกจากจะเป็นเส้นทางสายธรรมชาติสุดขั้วแดนด้านตะวันออกที่สามารถเชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติยอดนิยมของจังหวัดใกล้เคียง ไม่ว่าจะเป็นจังหวัดพิษณุโลก จังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดเลยได้โดยสะดวกแล้ว ยังเป็นเส้นทางที่สามารถใช้เดินทางท่องเที่ยวไปตามแนวชายแดนประเทศลาว ซึ่งมีสี่สนของผู้คนเพียบตามจุดผ่อนปรนหลายแห่งให้ได้ชมที่ปลายเส้นทาง

อุทยานแห่งชาติภูสอยดาว ผืนป่าที่มีพื้นที่ต่อเนื่องกับประเทศลาว แต่เดิมเคยเป็นพื้นที่สีแดงอันเป็น

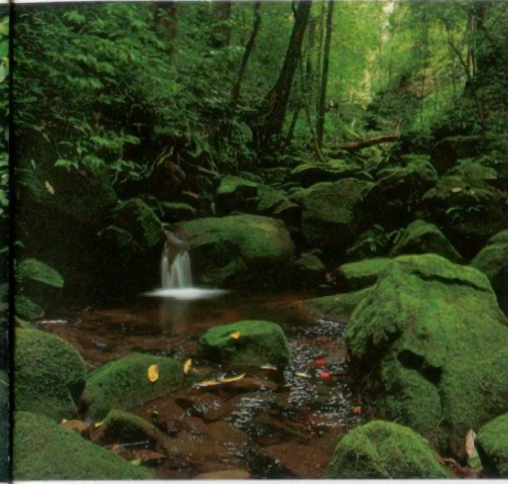
แหล่งหลบซ่อนของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ และเคยเป็นดินแดนกรณีพิพาทไทย-ลาว บริเวณเนิน ๑๕๒๘ ที่บ้านร่มเกล้า ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ ครอบคลุมพื้นที่ ๑๒๕.๑๑๐ ไร่ ในเขตอำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์ และอำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นภูเขาสูงกว่า ๑,๘๐๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ลักษณะภูมิประเทศคล้ายภูกระดึง จึงงดงามไปด้วยป่าสนและทุ่งดอกไม้ท่ามกลางสภาพอากาศอันเย็นหนาวตลอดทั้งปี แหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจได้แก่

น้ำตกภูสอยดาว อยู่บริเวณที่ทำการอุทยานฯ เป็นน้ำตกขนาดเล็กกลางท่ามกลางพรรณไม้ร่มรื่น มีทั้งหมด ๕ ชั้น สามารถเดินเที่ยวชมได้ทุกชั้น

แหล่งท่องเที่ยวบนยอดภู ใช้เวลาเดินเท้าถึงยอดภูประมาณ ๔-๕ ชั่วโมง ระยะทางประมาณ ๕ กิโลเมตร สัมภาระส่วนใหญ่ควรจ้างลูกหาบ กิโลกรัมละ ๑๐ บาท บนภูมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวแต่ไม่มีบ้านพัก มีลานกางเต็นท์และห้องน้ำไว้บริการเท่านั้น

จุดชมวิว ริมหน้าผาตัดชันสามารถชมพระอาทิตย์ตกดินได้งดงามท่ามกลางป่าสนอยู่ไม่ไกลจากจุดกางเต็นท์ แต่ควรนำไฟฉายไปด้วยหากต้องเดินกลับแคมป์ในเวลากลางคืน

ป่าสนและทุ่งดอกไม้ บนยอดภูจะปกคลุมไปด้วยป่าสนสามใบที่ยืนต้นเรียงรายอย่างสวยงาม ในช่วงปลายฝนต้นหนาวตามทุ่งหญ้ากลางป่าสนจะงดงามไปด้วยทุ่งดอกไม้หลากสี เช่น เอื้องนางวลจันทร์

สร้อยสุวรรณา เอนอ้า ดุสิตา เปราะภู และดอกทองนาค รวมถึงกล้วยไม้หายากอีกหลายชนิด

น้ำตกสายทิพย์ เป็นน้ำตกที่อยู่กลางลานสนมีทั้งหมด ๗ ชั้น จากลานกางเต็นท์ทางลงสู่น้ำตกจะอยู่ด้านซ้ายมือ สามารถลงไปได้ถึงชั้นที่ ๗ แต่ละชั้นจะไม่สูงมากนัก เป็นน้ำตกที่งดงามมากที่สุดแห่งหนึ่ง ด้วยสายน้ำสีขาวสะอาดตาหลากไหลมาตามเชิงชั้นของโขดหินที่ปกคลุมไปด้วยมอสและไลเคนดูจก่ามหัสยสีเขียวสด

การเดินทาง จากอำเภอเมืองฯ มาตามทางหลวงหมายเลข ๑๐๕๗ ถึงอำเภอน้ำปาดแล้วขวาตรงสี่แยกหน้าโรงพยาบาลเข้าทางหลวงหมายเลข ๑๒๓๔ อีกประมาณ ๔๗ กิโลเมตร ถึงสามแยกให้เลี้ยวซ้ายไปบ้านห้วยมุ่นเข้าทางหลวงหมายเลข ๑๒๖๘ อีกประมาณ ๑๘ กิโลเมตร ที่ทำการอุทยานฯ อยู่บริเวณกิโลเมตรที่ ๖๑ ถ้าไม่ได้นำรถมาเอง จากอำเภอเมืองฯ นั่งรถโดยสารมาลงที่อำเภอน้ำปาด จากนั้นเช่าเหมารถสองแถวให้มาส่งที่อุทยานฯ

จุดผ่อนปรนชายแดน มาตามทางหลวงหมายเลข ๑๒๖๘ ถึงอำเภอบ้านโคกจะมีจุดผ่อนปรนชายแดนไทย-ลาว จุดผ่อนปรนของภูค์ เปิดทุกวันเสาร์ จุดผ่อนปรนของมหาหลวง ตำบลบ่อเบี้ย เปิดทุกวันพระ จุดผ่อนปรนบ้านห้วยตาง เปิดทุกวันอังคาร

งานประจำปีประเพณีท้องถิ่น

งานพระยาพิชัยดาบหักและงานกาชาด วันที่ ๗-๑๖ มกราคม บริเวณสนามกีฬาหน้าศาลากลางจังหวัด เป็นงานฤดูหนาวประจำปีเพื่อรำลึกถึงวีรกรรมอันกล้าหาญของพระยาพิชัย โดยมีพิธีบวงสรวงพระยาพิชัย การแสดงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น การออกร้านของเหล่ากาชาด ส่วนราชการและเอกชน มหรสพหลากหลายชนิด อำเภอเมืองฯ โทรศัพท์ (๐๕๕) ๔๑-๑๙๙๙

งานเมัสการพระแท่นดิลกอาสน์ พระพุทธบาทยุคล และพระนอนพุทธไสยาสน์ วันที่ ๑-๘ กุมภาพันธ์ ในวันขึ้น ๘-๑๕ ค่ำ เดือน ๓ ซึ่งเป็นวันมาฆบูชาของทุกปี ชาวบ้านใกล้เคียงจะมาช่วยกันทำความสะอาดบริเวณ วัดเพื่อต้อนรับพระสงฆ์และชาวเมืองต่างถิ่นที่เดินทางมาทำบุญและไหว้พระแท่นดิลกอาสน์ ชาวบ้านบางส่วนจะนำอาหารพื้นบ้าน สมุนไพร และสินค้าพื้นเมืองมาจำหน่าย นอกจากนี้เวียนเทียนยังมีการแสดงแสง-เสียงประกอบ ตำนานพระแท่นดิลกอาสน์และมหรสพต่างๆ อำเภอลับแลโทรศัพท์ (๐๕๕) ๔๔-๒๐๓๙

งานเทศกาลวันกระเทียม จัดช่วงต้นเดือนมีนาคม บริเวณสนามกีฬาอำเภอน้ำปาด มีการออกร้าน จำหน่ายผลิตภัณฑ์จากกระเทียมและส่วนราชการต่างๆ ประกวดธิดากระเทียม ขบวนแห่ การละเล่นท้องถิ่น และมหรสพ อำเภอน้ำปาดโทรศัพท์ (๐๕๕) ๔๔-๑๐๕๕

ประเพณีแห่น้ำขึ้นโรง จัดขึ้นในวันที่ ๑๙ เมษายน บริเวณเชิงดอยม่อนอารักษ์ อำเภอลับแล มีการรดน้ำ ต่ำหัวให้แก่บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้วด้วยการนำน้ำอบ น้ำหอม ไปส่งตามศาลเจ้าซึ่งเป็นที่นับถือในหมู่บ้าน โดยมีขบวนพิธีจากหมู่บ้านต่างๆ ญ่ญี่เชิญน้ำอันศักดิ์สิทธิ์และเครื่องสักการะไปรอบเมือง แวะสักการะอนุสาวรีย์ พระศรีพนมมาศ สรงน้ำพระเถระผู้ใหญ่ในวัดเจติยคีรีวิหาร สักการะดวงวิญญาณบริเวณอนุสาวรีย์เจ้าฟ้ายาม กุมาร มีการสรงน้ำ การแสดงถวายหน้าอนุสาวรีย์ ฟ้อนรำ และพื้นดาบ

ประเพณีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระพุทธเจ้า จัดในวันที่ ๗ พฤษภาคม ที่วัดพระบรมธาตุทุ่งยั้ง อำเภอลับแล ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ หลังจากวันวิสาขบูชาอีก ๗ วัน เรียกว่าวันอัฐมีบูชา จะมีพิธีถวายพระ เพลิงพระบรมศพพระพุทธเจ้า มีการตกแต่งวัดอย่างสวยงาม พร้อมประดิษฐ์พระบรมศพจำลองของสมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้า พร้อมปฏิบัติธรรมและเทศนาธรรมทุกคืน ในวันสุดท้ายมีการแสดงแสง-เสียงและพิธีถวายพระ เพลิงพระบรมศพพระพุทธเจ้า อำเภอลับแลโทรศัพท์ (๐๕๕) ๔๔-๒๐๓๙

งานเทศกาลกลางตลาดหวานและมหรสพของดีเมืองอุดรดิตถ์ จัดวันเสาร์-อาทิตย์ช่วงปลายเดือนกันยายน บริเวณสนามกีฬาหน้าศาลากลางจังหวัด ซึ่งเป็นช่วงที่ตลาดอันเป็นผลไม้ขึ้นชื่อของจังหวัดและผลไม้อีกหลาย ชนิดกำลังติดผล มีการออกร้านผลไม้ ของดีพื้นเมืองจากทุกอำเภอ ประกวดกลางตลาด ตลาดกลางตลาด แม่ข่ายเมือง ลับแล ขบวนแห่ผลไม้ ตลาดชั้นโตกดินเนอร์ ทิวสวนกลางตลาด และมหรสพต่างๆ

งานดอกฝ้ายบานที่บ้านโคก จัดกลางเดือนธันวาคมของทุกปี ที่สนามกีฬาอำเภอบ้านโคก เพื่อเผยแพร่ ผลผลิตฝ้าย จำหน่ายผลิตภัณฑ์จากฝ้าย สาธิตการทอผ้า ประกวดธิดาฝ้าย ขบวนแห่ การละเล่นพื้นบ้านของชาว บ้านโคก และกิจกรรมบันเทิงอีกหลายประเภท อำเภอบ้านโคกโทรศัพท์ (๐๕๕) ๔๔-๖๑๒๔

ของกินของฝาก

(รหัสทางไกล ๐๕๕)

ในเมือง

ร้านอาหาร คุณใหญ่ ถนนสุขเกษม อาหาร ไทย-จีน-อีสาน โทรศัพท์ ๔๑-๑๙๓๑ ชาญชัย ถนนสุข เกษม อาหารไทย-จีน โทรศัพท์ ๔๑-๑๖๑๙ เรือนขวัญ ในโรงแรมสิทธราช อาหารไทย-จีน โทรศัพท์ ๔๑-๑๑๐๖ บักเป่า ถนนย่านศิลาอาสน์ เชื้องสถานีรถไฟศิลาอาสน์ อาหารไทย โทรศัพท์ ๔๑-๓๓๖๔ เล้งเล็ดหมู ถนน บรมอาสน์ ตรงข้ามห้างสรรพสินค้าฟรายเดย์ อาหาร จีน โทรศัพท์ ๔๑-๒๐๕๓ สุมาลี สีแยกถนนเจริญา บดินทร์ อาหารไทย โทรศัพท์ ๔๑-๑๙๙๙ สำราญ ถนนย่านศิลาอาสน์ หลังสถานีรถไฟศิลาอาสน์ อาหาร ไทย โทรศัพท์ ๔๑-๑๙๙๓

กลางคืนมีตลาดได้รู้ช่ายอาหารตามสั่ง ผัดไทยอุดรดิตถ์ ขมหวาน และผลไม้ บริเวณริมทาง รถไฟ สามแยกบรมอาสน์ บริเวณหน้าห้างสรรพสินค้า ฟรายเดย์ และในตลาดสดริมแม่น้ำน่าน

ของฝากมีหลายอย่าง เช่น ลูกดาวเชื่อม กระป๋องและหน่อไม้กระป๋องที่โรงงานเล่าฐานสูง ถนน อินใจมี ตรงข้ามโรงเรียนชาญอุดรดิตถ์ โทรศัพท์ ๔๑-๑๒๙๙ ขมเทียนสวย ร้านกนกมณี ถนนบรมอาสน์ โทรศัพท์ ๔๑-๑๒๙๕ ขมเปี้ยะรูปเต่า ร้านแม่กิมฮิ้น ตรงข้ามตลาดคลองโพธิ์ หรือบ้านคุณเมธี พิพิธกุล (คนผลิตเองโดยตรง) ๗๖ ถนนเจริญาบดินทร์ หลัง โรงพยาบาลอุดรดิตถ์ ตำบลท่าอิฐ โทรศัพท์ ๔๔-๐๐๘๘

อำเภอลับแล

นอกจากอาหารทั่วไปในตลาดสดยังมีของกิน พื้นถิ่น เช่น ข้าวแคบ ของกินเล่นยอดนิยมที่ทำจาก แป้งผสมน้ำละเลงเป็นแผ่นบางบนปากหม้อน้ำเดือด เหมือนข้าวเกรียบปากหม้อ ผสมงาและพริกแห้ง ห่อ กับข้าวเหนียว หรือกับข้าวที่เร้าชอบ ถ้ามันพอใส่ ก่ายเดียวที่ปรุงรสแล้วจะเรียกว่าห่อมัน มีขายตามสอง ข้างถนนบ้านคอกช้าง ข้าวพันผัด คล้ายๆกับข้าวแคบ แต่จะใส่ผักต่างๆลงไป มีแบบใส่ไข่ด้วย ปรุงรสเหมือน ก่ายเดียวทอด ถ้ามันเป็นแท่งแบบโรตี่ ไม่มีผัก เรียกว่าข้าวพัน กินกับน้ำจิ้ม น้ำปลาพริกปั่น หาซื้อได้

ที่ร้านหน้าวัดดอนสักและปากทาง เข้าบ้านคัม

ของฝากพื้นเมืองในอำเภอ

ลับแลมีให้เลือกซื้อหาหลากหลาย แต่ที่ ขึ้นชื่อได้แก่ผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมือง ซึ่งมีลักษณะ ลวดลายผ้าขึ้นต้นจากเป็นลายสร้อยดอกหมากและใช้สี สันที่เย็นตาเป็นเอกลักษณ์ และไม่กวาดตองกซึ่งจะ ติดผ้าสีแดงเป็นสัญลักษณ์ เช่น ร้านเรือนลับแล ถนน อินใจมี ก่อนเข้าชุมประตุมืองลับแล จำหน่ายผ้าขึ้น ตินจก เครื่องเงิน และเครื่องเซรามิค โทรศัพท์ ๔๓-๑๒๘๗ ร้านกลุ่มแม่บ้านอำเภอลับแล ถนนอินใจมี ใกล้ๆร้านเรือนลับแล ร้านพื้นเมือง เข้าชุมประตุมือง ลับแลจะอยู่ซ้ายมือ จำหน่ายเสื้อลับแล ผ้าไหม ผ้าขึ้น ตินจก โทรศัพท์ ๔๓-๑๐๕๒ ร้านอรรธรณ ถนนเขาน้ำ ตก ข้างตลาดลับแล โทรศัพท์ ๔๓-๑๐๕๕ ร้านบุญถึง ในตลาดลับแล จำหน่ายผ้าพื้นเมือง ผ้าขึ้นตินจก ผ้า ห่ม โทรศัพท์ ๔๓-๑๐๒๐ ศูนย์ฝึกอาชีพเทศบาลศรี พนมมาศ ข้างโรงพักลับแล โทรศัพท์ (๐๑) ๒๔๔-๑๒๒๔ ร้านเฉลิมการค้า ตลาดบ้านคัม ผ้าพื้นเมือง โทรศัพท์ ๔๓-๑๐๖๕ แหล่งที่ไม่กวาดตองกอยู่ที่บ้าน แม่พูล มีขายตามสองข้างทางและตามร้านค้าใน อำเภอลับแล

อำเภอท่าปลา

ที่บ้านท่าเรือมีแพบริการอาหารที่ทำจากปลา หลายชนิดในเขื่อนให้เลือกชิม รวมทั้งของฝากจำพวก ปลาแห้ง ปลารอบ และปลาสดๆจากเขื่อน ราคา ย่อมเยา

ที่พักบนเส้นทาง

(รหัสทางไกล ๐๕๕)

ในเมือง

โรงแรมฟรายเดย์ ถนนบรมอาสน์ ชั้น ๕
ห้างสรรพสินค้าฟรายเดย์ โทรศัพท์ ๔๔-๐๒๔๒-๓๐๐,
๔๔-๒๔๗๗ ราคา ๗๕๐-๒,๕๐๐ บาท โรงแรมสีหราช
ถนนบรมอาสน์ เยื้องห้างสรรพสินค้าฟรายเดย์
โทรศัพท์ ๔๔-๔๐๘๘-๕, ๔๔-๐๒๔๒-๓๐๐ ราคา ๗๕๐-
๒,๕๐๐ บาท โรงแรมวิวัฒน์ ถนนบรมอาสน์ โทรศัพท์
๔๔-๐๗๗๗, ๔๔-๐๗๗๗ ราคา ๒๕๐-๕๕๐ บาท โรงแรมน้ำชัย
ถนนบรมอาสน์ เยื้องสถานีขนส่ง ราคา
๑๔๐-๑๘๐ บาท โรงแรมธนชัย ถนนเกษมราษฎร์ ใน
ตลาดสดริมแม่น้ำน่าน โทรศัพท์ ๔๔-๑๖๖๙ ราคา
๓๐๐-๓๕๐ บาท โรงแรม พ. วาณิช ๑ ถนนพลินฤดี
โทรศัพท์ ๔๔-๑๐๐๘, ๔๔-๒๑๘๐ ราคา ๑๗๐-๓๐๐
บาท โรงแรม พ. วาณิช ๒ ถนนศรีอุตรา ในตลาดสด
ริมแม่น้ำน่าน โทรศัพท์ ๔๔-๑๔๙๙, ๔๔-๒๑๘๐ ราคา
๑๔๐-๓๐๐ บาท โรงแรม พ. วาณิช ๒ ถนนศรีอุตรา
ในตลาดสดริมแม่น้ำน่าน โทรศัพท์ ๔๔-๑๔๙๙, ๔๔-
๒๑๘๐ ราคา ๑๔๐-๓๐๐ บาท โรงแรม พ. วาณิช ๓
ถนนเจริญราษฎร์ เยื้องโรงเรียนอนุบาลจังหวัด
โทรศัพท์ ๔๔-๑๕๕๕ ราคา ๑๒๐-๑๕๐ บาท โรงแรม
อุดรดิตถ์ ๒ ถนนศิลาอาสน์ โทรศัพท์ ๔๔-๑๐๑๗, ๔๔-
๒๗๒๖

ในเขื่อนสิริกิติ์

มีบ้านหลังเดียว ทาวน์เฮาส์ และห้องพัก รองรับได้ ๒๕๙ ที่ (เสริมได้อีก ๙๓ ที่) ราคา ๕๐๐-๑,๒๐๐ บาท ร้านอาหาร ห้องประชุมสัมมนา สนามกอล์ฟ ๑๘ หลุม บริการนำเที่ยวในเขื่อน จุได้ประมาณ ๑๒๐ คน ชั่วโมงแรก ๑,๗๕๐ บาท และจัดเดินป่าเชิงนิเวศในเขื่อน สอบถามได้ที่แผนกประชาสัมพันธ์เขื่อนสิริกิติ์ โทรศัพท์ ๔๔-๒๖๓๙-๔๐ ต่อ ๒๐๔๐, ๒๕๐๐, ๒๕๐๕

บ้านพักเขื่อนดิน

มีแพอาหาร และบริการล่องแพตามลำน้ำโขงในอ่างเก็บน้ำเขื่อนสิริกิติ์ บริเวณเขื่อนดิน

เกษณีแพทัวร์ แพอาหาร ล่องแพรอบทะเลสาบ และแพพักชุดใหญ่จุคนได้ประมาณ ๘๐-๑๐๐ คน พร้อมเครื่องนอน ราคา ๓,๐๐๐-๕,๐๐๐ บาท แพชุดเล็กจุคนได้ประมาณ ๔๐ คน พร้อมเครื่องนอน ราคา ๒,๐๐๐-๔,๐๐๐ บาท โทรศัพท์ (๐๔) ๖๐๕-๖๒๑๑ แพสมบุญพร้อม แพอาหาร ล่องแพรอบทะเลสาบ และแพพักจุคนได้ประมาณ ๗๐-๘๐ คน ราคา ๓,๕๐๐-๕,๐๐๐ บาท โทรศัพท์ (๐๔) ๙๗๑-๒๕๒๗, ๒๕๐-๙๑๘๘

อุทยานแห่งชาติลำน้ำน่าน มีบ้านพัก เรือรับรอง และสถานที่กางเต็นท์ สอบถามได้ที่อุทยานแห่งชาติลำน้ำน่าน หมู่ที่ ๘ ตำบลผาเสด็จ อำเภอท่าปลา จังหวัดอุดรดิตถ์ ๕๓๑๕๐ หรือส่วนอุทยานแห่งชาติกรมป่าไม้ โทรศัพท์ (๐๒) ๕๖๑-๔๒๙๒-๓ ต่อ ๗๒๕-๕

อุทยานแห่งชาติกุสอญดา บริเวณที่ทำการอุทยานฯ ใกล้น้ำตกกุสอญดา มีบ้านพักและลานกางเต็นท์ให้บริการ ส่วนบนยอดดอยไม่มีบ้านพักและสิ่งอำนวยความสะดวกนอกจากลานกางเต็นท์และห้องน้ำ สอบถามได้ที่อุทยานแห่งชาติกุสอญดา ตำบลห้วยมุ่น อำเภอน้ำป่า จังหวัดอุดรดิตถ์ ๕๓๑๐๐ โทรศัพท์ ๔๔-๙๒๓๔-๕

หมายเลขโทรศัพท์ที่สำคัญ (รหัสทางไกล ๐๕๕)

- สำนักงาน ททท. ภาคเหนือ เขต ๓ (ภาคเหนือตอนล่าง) ถนนบรมไตรโลกนาถ อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก โทรศัพท์ ๒๕๔-๒๗๔๖-๒๓
- ตำรวจท่องเที่ยวพิษณุโลก โทรศัพท์ ๒๕๔-๒๓๕๗-๘ หรือ ๑๖๙๙
- ประชาสัมพันธ์จังหวัดอุดรดิตถ์ โทรศัพท์ ๔๔-๒๗๒๗
- สถานีตำรวจภูธรอุดรดิตถ์ โทรศัพท์ ๔๔-๒๓๓๐-๑ และ ๔๔-๑๐๓๘
- โรงพยาบาลอุดรดิตถ์ โทรศัพท์ ๔๔-๔๔๘๘-๘
- สถานีขนส่งจังหวัด โทรศัพท์ ๔๔-๑๐๕๙
- สถานีรถไฟอุดรดิตถ์ โทรศัพท์ ๔๔-๑๐๑๓
- สถานีดับเพลิง โทรศัพท์ ๔๔-๑๐๑๙

เตรียมตัวเดินทาง

อุดรดิตถ์อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ ๔๙๑ กิโลเมตร พาหนะราคาประหยัดที่สุดคือรถไฟ แต่รถโดยสารประจำทางจะเร็วกว่ามาก ใช้เวลาประมาณ ๖-๗ ชั่วโมง สภาพเส้นทางไปอุดรดิตถ์และแหล่งท่องเที่ยวต่างๆสามารถนำรถยนต์ส่วนตัวไปได้โดยสะดวก

รถยนต์ มี ๓ เส้นทาง

๑. จากจังหวัดนครสวรรค์เลยขวาใช้เส้นทางหมายเลข ๑๑๗ ผ่านพิษณุโลก จากนั้นใช้ทางหลวงหมายเลข ๑๑ ถึงอุดรดิตถ์
๒. จากสระบุรีเลยซ้ายใช้ทางหลวงหมายเลข ๑๒ ถึงสี่แยกไปอำเภอหล่มเก่าแยกซ้ายใช้ทางหลวงหมายเลข ๑๒ ก่อนถึงพิษณุโลกแยกขวาเข้าทางหลวงหมายเลข ๑๑
๓. จากกำแพงเพชรใช้ทางหลวงหมายเลข ๑๐๑ ผ่านสุโขทัย ถึงอำเภอศรีสัชนาลัยแยกขวาใช้ทางหลวงหมายเลข ๑๐๒ ถึงอุดรดิตถ์
๔. จากกรุงเทพฯ มาตามทางหลวงหมายเลข ๑ แยกขวาตรงอำเภออินทร์บุรีเข้าทางหลวงหมายเลข ๑๑ ถึงอุดรดิตถ์

รถโดยสารประจำทาง

มีรถไปอุดรดิตถ์ทุกวัน เชิดชัยทัวร์ รถปรับอากาศชั้น ๑ จากอุดรดิตถ์ มีเที่ยว ๐๗.๓๐, ๐๙.๐๐, ๑๑.๐๐, ๑๒.๓๐, ๒๐.๓๐ และ ๒๒.๐๐ นาฬิกา โทรศัพท์ (๐๕๕) ๔๑-๒๓๕๔ จากกรุงเทพฯ รถปรับอากาศชั้น ๑ มีเที่ยว ๐๘.๓๐, ๑๐.๓๐, ๑๔.๐๐, ๑๘.๔๐, ๒๐.๐๐, ๒๐.๔๕, ๒๑.๓๐, ๒๒.๕๕ นาฬิกา ค่าโดยสาร ๒๗๙ บาท โทรศัพท์ (๐๒) ๙๓๖-๐๑๙๙ วันทั่ววัน รถปรับอากาศชั้น ๑ จากอุดรดิตถ์ มีเที่ยว ๑๐.๓๐, ๑๔.๔๕, ๒๑.๕๕, ๒๒.๓๐ นาฬิกา ค่าโดยสาร ๒๗๙ บาท โทรศัพท์ (๐๕๕) ๔๑-๓๕๙๒ จากกรุงเทพฯ มีเที่ยว ๐๗.๐๐, ๐๙.๓๐, ๑๒.๓๐, ๒๒.๐๐ นาฬิกา โทรศัพท์ (๐๒) ๙๓๖-๓๗๕๓

รถไฟ

จากสถานีรถไฟหัวลำโพงมีรถไฟไป

อุดรดิตถ์วันละหลายเที่ยว รถธรรมดา มีเที่ยว ๐๗.๕๐ นาฬิกา รถเร็ว มีเที่ยว ๐๗.๕๕, ๑๕.๐๐, ๑๘.๑๐, ๒๐.๐๐ และ ๒๒.๐๐ นาฬิกา รถด่วนพิเศษ มีเที่ยว ๑๘.๐๐, ๑๙.๒๕ นาฬิกา รถสปรินเตอร์ มีเที่ยว ๐๘.๒๕ นาฬิกา โทรศัพท์ (๐๒) ๒๒๓-๗๐๑๐, ๒๒๓-๗๐๒๐

จากอุดรดิตถ์ รถธรรมดา มีเที่ยว ๐๗.๒๘ นาฬิกา รถไฟท้องถิ่น (ไม่เดินรถวันเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดราชการ) มีเที่ยว ๑๕.๒๖ นาฬิกา รถเร็ว มีเที่ยว ๐๗.๒๘, ๑๒.๑๗, ๒๐.๐๘, ๒๐.๒๘, ๒๒.๐๔ และ ๐๓.๕๗ นาฬิกา รถสปรินเตอร์ มีเที่ยว ๑๓.๒๐ และ ๐๐.๕๖ นาฬิกา โทรศัพท์ (๐๕๕) ๔๑-๑๐๒๓

ค่าโดยสาร รถเร็ว ชั้น ๓ ราคา ๑๒๒ บาท ชั้น ๒ ราคา ๒๓๐ บาท รถนอนธรรมดาชั้น ๒ ราคา ๓๘๐ บาท รถด่วนพิเศษ นอนเตียงบน ราคา ๕๒๐ บาท เตียงล่าง ๕๙๐ บาท รถสปรินเตอร์ ราคา ๓๗๐ บาท

เครื่องบิน

ไม่มีเที่ยวบินไปอุดรดิตถ์ ต้องไปลงที่สนามบินลำปาง หรือที่สนามบินแพร่ บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) มีเที่ยวบินไปลำปางวันละ ๒ เที่ยวบิน ทุกวัน เข้ามีเที่ยว ๐๙.๐๐ นาฬิกา วันพุธ วันศุกร์ วันอาทิตย์ เที่ยวบิน ๑๒.๓๐ นาฬิกา วันจันทร์ วันอังคาร วันเสาร์ เที่ยวบิน ๑๔.๕๕ นาฬิกา ชั้นธรรมดา ราคา ๑,๖๘๐ บาท ชั้นธุรกิจ ราคา ๒,๔๘๐ บาท ต่อเที่ยว เที่ยวบินไปแพร่โดยไม่เปลี่ยนเที่ยวบิน มีเที่ยว ๑๐.๐๐ นาฬิกา วันพุธ วันศุกร์ วันอาทิตย์ ราคา ๑,๕๓๐ บาท ต่อเที่ยว โทรศัพท์ (๐๒) ๖๒๕-๒๐๐๐

ในตัวเมืองมีรถบัสโดยสารวิ่งรอบเมือง จากศูนย์ท่ารถผ่านห้างสรรพสินค้าฟรายเดย์ ตลาดใต้ทุ่ง ตลาดสด ศาลากลางจังหวัด ตลาดใต้ทุ่งริมทางรถไฟ ตลาดสดริมแม่น้ำน่าน สถานีรถไฟ และวัดท่าถ่อน ค่าโดยสาร ๗ บาท ในตลาดสดริมแม่น้ำน่านมีคิวรถไปเขื่อนศรีนครินทร์ ไปอำเภอลับแล ถึงน้ำตกแม่พูล รถแท็กซี่มีบริการทั่วไป คิวรถอยู่บริเวณหน้าสถานีรถไฟและในตลาดสดริมแม่น้ำน่าน สามารถเรียกไปส่งยังที่ต่างๆ เช่น เหมารอบเมือง หรือเข้าเป็นรายวันไปตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในจังหวัดได้ วันละประมาณ ๗๐๐ บาท ไม่รวมค่าน้ำมัน